

Białystok 31 sierpnia 2021 r.

**Pan Minister
Piotr Uściński
Ministerstwo
Rozwoju i Technologii
Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze

Jestem architektem i urbanistą, od 28 lat urzędnikiem administracji rządowej, od wielu lat zajmującym się zawodowo problemami „realu” polskiej planistyki.

W 2009 r. podjąłem próbę zainicjowania dyskusji o koniecznych zmianach systemowych w obrębie dyscypliny moich zawodowych zainteresowań tj. planowania przestrzennego.

M.in. na potrzeby tej inicjatywy powstał portal internetowy kontrurbanista.webnode.com na którym umieściłem: niezbędne analizy oraz konkretne rozwiązania ustawowe mojego autorstwa.

Specyfika zawodu, który wykonuję tj. funkcjonowanie na styku administracji rządowej, samorządów wszystkich szczebli, korporacji zawodowych, nadzoru sądowo-administracyjnego, administracji architektoniczno-budowlanej, pozwoliły mi na dość dokładne zapoznanie się z rzeczywistymi problemami na styku wszystkich tych obszarów.

W ciągu ostatnich dwudziestu ośmiu lat, jako pracownik organu nadzoru (wojewody), przeprowadziłem weryfikację w zakresie zgodności z prawem kilku tysięcy dokumentów planistycznych: studiów gminnych, planów zagospodarowania przestrzennego i projektów WZZT, sporządziłem także kilkaset projektów WZZT.

Wspomniane doświadczenia i obserwacje stały się dla mnie inspiracją i jednocześnie podstawą do opracowania autorskiego projektu regulacji prawnych kompleksowo obejmujących problematykę polskiej planistyki.

Jest to jedyne w Polsce tak skonkretyzowane opracowanie dotyczące problematyki planistycznej, ponadto poprzedzone szczegółową diagnozą stanu istniejącego – żadna z dotychczasowych, oficjalnych prób systemowych rozwiązań bolączek polskiej planistyki nie została poprzedzona taką diagnozą, stąd żadna z tych prób nie rozwiązała rzeczywistych problemów polskiej planistyki.

W mojej ocenie propozycje rządowe powrotu do planów ogólnych i szczegółowych nie mają żadnych szans na ich skuteczne wdrożenie i poprawne funkcjonowanie ponieważ nie rozwiązują rzeczywistych problemów polskiej planistyki, nie uwzględniają specyfiki funkcjonowania samorządów gminnych, ponadto całkowicie ignorują trwający od 2014 r. deficyt profesjonalnych urbanistów, przygotowanych do realizacji wyzwania, jakim jest niezwłoczne opracowanie planów ogólnych dla wszystkich gmin w Polsce.

Ponadto propozycje te wprowadzą totalny chaos w wymiarze formalno-prawnym i merytorycznym wynikającym z konieczności połączenia w okresie przejściowym (min.10 lat) w jednej doktrynie formalno-prawnej dwóch odrębnych bytów formalno-prawnych – obecnego (studium gminy+ plany miejscowe + wzzt) z nowym bytem (plany ogólne + plany zabudowy+ standardy urbanistyczne).

Moja propozycja nowej ustawy planistycznej (powstała w 2010 roku) jest od ponad jedenastu lat gotowym projektem ustawy z niezbędnymi przepisami wykonawczymi - zawiera propozycje bardzo konkretnych, szczegółowych rozwiązań prawnych, w tym m.in.:

- pełny powrót do planów zagospodarowania przestrzennego,
- całkowite odrzucenie planowania przestrzennego poprzez rozstrzygnięcia administracyjne tj. wzzt.
- zamknięcie czasowe i skrócenie procedur planistycznych (także poszczególnych jej etapów),
- zróżnicowanie procedur planistycznych w odniesieniu do: rodzajów projektowanych inwestycji i do typów obszarów ich lokalizacji (m.in. w odniesieniu do społecznego budownictwa mieszkaniowego, inwestycji celu publicznego),
- wprowadzenie odpowiedzialności indywidualnej uczestników procedury planistycznej (likwidacja uczestnictwa kolegalnego),
- przywrócenie rzeczywistej partycypacji społecznej,
- określenie granic władztwa planistycznego gmin,
- wprowadzenie etapowania w planowaniu przestrzennym,
- urynkowienie planów miejscowych poprzez wprowadzenie rozwiązań odnoszących się do wartości ekonomicznej przestrzeni itp.,
- stworzenie niezbędnych podstaw planistyczno-prawnych dla bezpiecznego wprowadzenia rozwiązań w zakresie (częściowej) rezygnacji z pozwoleń na budowę, reorganizację gminnych służb planistycznych,
- stworzenie ram organizacyjno-prawnych dla doskonalenia kadr planistycznych oraz optymalnego wykorzystania ich merytorycznego potencjału,
- uproszczenie i uporządkowanie planistycznych przepisów wykonawczych, zachowanie dotychczasowego dorobku planistycznego gmin.

Ideą przewodnią proponowanych przeze mnie systemowych działań naprawczych (odmiennie niż we wszystkich dotychczasowych oficjalnych projektach rządowych) jest ich płynne, bezkolizyjne a jednocześnie natychmiastowe wprowadzenie w życie, ponadto bez generowania po stronie samorządów kosztów takiej transformacji.

Moje opracowania, w tym: autorska diagnoza stanu istniejącego polskiej planistyki, autorski projekt ustawy planistycznej a także projekty rozwiązań organizacyjno-prawnych w zakresie funkcjonowania środowiska zawodowego urbanistów oraz inne opracowania analityczno-studialne znajdują się na portalu kontrurbanista.webnode.com poświęconym w całości rzeczywistym problemom polskiego planowania przestrzennego i problematyce „okołoplanistycznej”.

Szanowny Panie Ministrze,

Jest Pan kolejnym przedstawicielem, kolejnego rządu, do którego zwracam się w powyższy sposób tj. z ofertą konkretnej współpracy nad skutecznymi, realnymi sposobami wyciągnięcia polskiej planistyki z wieloletniej permanentnej zapaści, niezwykle szkodliwej dla polskiej przestrzeni.

Ponawiam tę ofertę z nieustającą nadzieją, że tym razem Pański resort, któremu powierzono misję przeprowadzenia reformy planistycznej, podejmie do tego wyzwania w sposób pragmatyczny, podejmując próbę naprawy systemu planistycznego kompleksowo tj. poprzez działania reformujące, oparte na rzetelnej, profesjonalnej diagnozie stanu istniejącego (której dotychczas nie dokonano), w ramach której zostaną zidentyfikowane rzeczywiste problemy funkcjonowania polskiej planistyki.

Proponowane przez Panią Minister Kornecką, całkowicie nieuzasadnione w obecnych uwarunkowaniach prawno-ustrojowych, rozwiązania systemowe, sprowadzające się do prostego przywrócenia rozwiązań z lat osiemdziesiątych tj. planów ogólnych oraz planów szczegółowych, byłyby jedynie sposobem na wywołanie kolejnego chaosu planistycznego na kolejną dekadę – tyle właśnie trwał, zapoczątkowany w 1995 r. i w niektórych gminach trwający do dzisiaj, proces eliminowania z polskiego systemu planistycznego planów ogólnych i szczegółowych i wprowadzenia w to miejsce studium gminy, planów miejscowych oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (wzzt).

Odrzucenie przez Pana Ministra tych niezwykle szkodliwych dla Polski pomysłów uznaję za rzeczywistą wolę doprowadzenia do skutecznej naprawy systemu planowania przestrzennego w Polsce – naprawy, której od kilkunastu lat nie udało się przeprowadzić żadnej opcji politycznej.

Z poważaniem

Marek Jać
architekt, urbanista
Redaktor Naczelny portalu
kontrurbanista.webnode.com